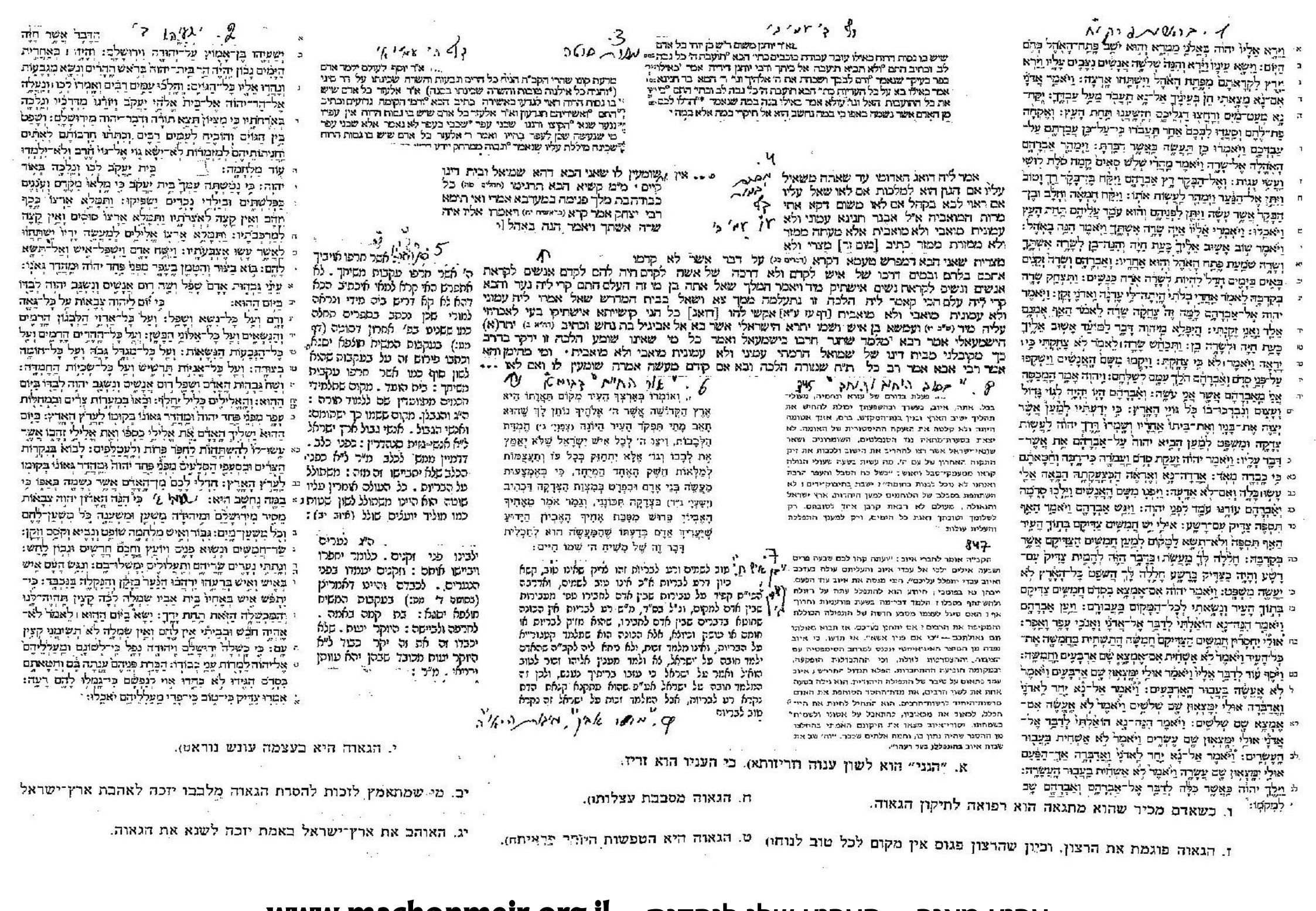

1. בראשית יח

א וַיֵּרָא אֵלָיו יהוה בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח־הָאֹהֶל כְּחֹם
ב הַיּוֹם: וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים עָלָיו וַיַּרְא
מרץ לִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה: וַיֹּאמַר אֲדֹנָי
ד אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אַל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל עַבְדֶּךָ: יֻקַּח
ה נָא מְעַט־מַיִם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשָּׁעֲנוּ תַּחַת הָעֵץ: וְאֶקְחָה
פַת־לֶחֶם וְסַעֲדוּ לִבְּכֶם אַחַר תַּעֲבֹרוּ כִּי־עַל־כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל־
ו עַבְדְּכֶם וַיֹּאמְרוּ כֵּן תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: וַיְמַהֵר אַבְרָהָם
הָאֹהֱלָה אֶל־שָׂרָה וַיֹּאמֶר מְהֵרִי שְׁלֹשׁ סְאִים קֶמַח סֹלֶת לוש
ז וַעֲשִׂי עֻגוֹת: וְאֶל־הַבָּקָר רָץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן־בָּקָר רַךְ וָטוֹב
ח וַיִּתֵּן אֶל־הַנַּעַר וַיְמַהֵר לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ: וַיִּקַּח חֶמְאָה וְחָלָב וּבֶן
הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וְהוּא עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ
ט וַיֹּאכֵלוּ: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָּאֹהֶל:
י וַיֹּאמֶר שוֹב אָשִׁיב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה אִשְׁתֶּךָ
וְשָׂרָה שֹׁמַעַת פֶּתַח הָאֹהֶל הִוא אַחֲרָיו: וְאַבְרָהָם וְשָׂרָה זְקֵנִים
יא בָּאִים בַּיָּמִים חָדַל הָיוֹת לְשָׂרָה אֹרַח כַּנָּשִׁים: וַתִּצְחַק שָׂרָה
בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרֵי בְלֹתִי הָיְתָה־לִּי עֶדְנָה וַאדֹנִי זָקֵן: וַיֹּאמֶר
יהוה אֶל־אַבְרָהָם לָמָּה זֶּה צָחֲקָה שָׂרָה לֵאמֹר הַאַף אֲמָנָם
אֵלֵד וַאֲנִי זָקַנְתִּי: הֲיִפָּלֵא מֵיהוה דָּבָר לַמּוֹעֵד אָשִׁיב אֵלֶיךָ
כָּעֵת חַיָּה וּלְשָׂרָה בֵן: וַתְּכַחֵשׁ שָׂרָה לֵאמֹר לֹא צָחַקְתִּי כִּי
יראה יָרֵאָה וַיֹּאמֶר לֹא כִּי צָחָקְתְּ: וַיָּקוּמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיַּשְׁקִפוּ
עַל־פְּנֵי סְדֹם וְאַבְרָהָם הֹלֵךְ עִמָּם לְשַׁלְּחָם: וַיהוה אָמַר הֲמְכַסֶּה
אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אָנִי עֹשֶׂה: וְאַבְרָהָם הָיוֹ הָיֶה לגוי גָּדוֹל
יח וְעָצוּם וְנִבְרְכוּ בוֹ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ: כִּי יְדַעְתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר
יְצַוֶּה אֶת־בָּנָיו וְאֶת־בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דֶּרֶךְ יהוה לַעֲשׂוֹת
צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן הָבִיא יהוה עַל־אַבְרָהָם אֵת אֲשֶׁר־
כ דִּבֶּר עָלָיו: וַיֹּאמֶר יהוה זַעֲקַת סְדֹם וַעֲמֹרָה כִּי־רָבָּה וְחַטָּאתָם
כא כִּי כָבְדָה מְאֹד: אֵרְדָה־נָּא וְאֶרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי
עָשׂוּ כָּלָה וְאִם־לֹא אֵדָעָה: וַיִּפְנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדֹמָה
כב וְאַבְרָהָם עוֹדֶנּוּ עֹמֵד לִפְנֵי יהוה: וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הַאַף
כג תִּסְפֶּה צַדִּיק עִם־רָשָׁע: אוּלַי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר
הַאַף תִּסְפֶּה וְלֹא־תִשָּׂא לַמָּקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם אֲשֶׁר
כה בְּקִרְבָּהּ: חָלִלָה לְךָ מֵעֲשֹׂת כַּדָּבָר הַזֶּה לְהָמִית צַדִּיק עִם־
רָשָׁע וְהָיָה כַצַּדִּיק כָּרָשָׁע חָלִלָה לָּךְ הֲשֹׁפֵט כָּל־הָאָרֶץ לֹא
כו יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט: וַיֹּאמֶר יהוה אִם־אֶמְצָא בִסְדֹם חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם
בְּתוֹךְ הָעִיר וְנָשָׂאתִי לְכָל־הַמָּקוֹם בַּעֲבוּרָם: וַיַּעַן אַבְרָהָם
וַיֹּאמַר הִנֵּה־נָּא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנָי וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר:
כח אוּלַי יֶחְסְרוּן חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם חֲמִשָּׁה הֲתַשְׁחִית בַּחֲמִשָּׁה אֶת־
כָּל־הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית אִם־אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה:
כט וַיֹּסֶף עוֹד לְדַבֵּר אֵלָיו וַיֹּאמַר אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר
ל לֹא אֶעֱשֶׂה בַּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים: וַיֹּאמֶר אַל־נָא יִחַר לַאדֹנָי
וַאֲדַבֵּרָה אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה אִם־
לא אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים: וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָּא הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־
אֲדֹנָי אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר
לב הָעֶשְׂרִים: וַיֹּאמֶר אַל־נָא יִחַר לַאדֹנָי וַאֲדַבְּרָה אַךְ־הַפַּעַם
אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֲשָׂרָה וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֲשָׂרָה:
לג וַיֵּלֶךְ יהוה כַּאֲשֶׁר כִּלָּה לְדַבֵּר אֶל־אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב
לִמְקֹמוֹ:

2. יג, יח, כ

א הַדָּבָר אֲשֶׁר חָזָה
ב יְשַׁעְיָהוּ בֶן־אָמוֹץ עַל־יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם: וְהָיָה | בְּאַחֲרִית
הַיָּמִים נָכוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית־יהוה בְּרֹאשׁ הֶהָרִים וְנִשָּׂא מִגְּבָעוֹת
ג וְנָהֲרוּ אֵלָיו כָּל־הַגּוֹיִם: וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ וְנַעֲלֶה
אֶל־הַר־יהוה אֶל־בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיוֹרֵנוּ מִדְּרָכָיו וְנֵלְכָה
בְּאֹרְחֹתָיו כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר־יהוה מִירוּשָׁלִָם: וְשָׁפַט
בֵּין הַגּוֹיִם וְהוֹכִיחַ לְעַמִּים רַבִּים וְכִתְּתוּ חַרְבוֹתָם לְאִתִּים
וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת לֹא־יִשָּׂא גוֹי אֶל־גּוֹי חָרֶב וְלֹא־יִלְמְדוּ
ה עוֹד מִלְחָמָה: בֵּית יַעֲקֹב לְכוּ וְנֵלְכָה בְּאוֹר
ו יהוה: כִּי נָטַשְׁתָּה עַמְּךָ בֵּית יַעֲקֹב כִּי מָלְאוּ מִקֶּדֶם וְעֹנְנִים
כַּפְּלִשְׁתִּים וּבְיַלְדֵי נֵכָרִים יַשְׂפִּיקוּ: וַתִּמָּלֵא אַרְצוֹ כֶּסֶף
וְזָהָב וְאֵין קֵצֶה לְאֹצְרֹתָיו וַתִּמָּלֵא אַרְצוֹ סוּסִים וְאֵין קֵצֶה
ח לְמַרְכְּבֹתָיו: וַתִּמָּלֵא אַרְצוֹ אֱלִילִים לְמַעֲשֵׂה יָדָיו יִשְׁתַּחֲווּ
ט לַאֲשֶׁר עָשׂוּ אֶצְבְּעֹתָיו: וַיִּשַּׁח אָדָם וַיִּשְׁפַּל־אִישׁ וְאַל־תִּשָּׂא
לָהֶם: בֹּא בַצּוּר וְהִטָּמֵן בֶּעָפָר מִפְּנֵי פַחַד יהוה וּמֵהֲדַר גְּאֹנוֹ:
י עֵינֵי גַבְהוּת אָדָם שָׁפֵל וְשֵׁחַ רוּם אֲנָשִׁים וְנִשְׂגַּב יהוה לְבַדּוֹ
יא בַּיּוֹם הַהוּא: כִּי יוֹם לַיהוה צְבָאוֹת עַל כָּל־גֵּאֶה
וָרָם וְעַל כָּל־נִשֵּׂא וְשָׁפֵל: וְעַל כָּל־אַרְזֵי הַלְּבָנוֹן הָרָמִים
יג וְהַנִּשָּׂאִים וְעַל כָּל־אַלּוֹנֵי בָשָׁן: וְעַל כָּל־הֶהָרִים הָרָמִים וְעַל
יד כָּל־הַגְּבָעוֹת הַנִּשָּׂאוֹת: וְעַל כָּל־מִגְדָּל גָּבֹהַּ וְעַל כָּל־חוֹמָה
בְּצוּרָה: וְעַל כָּל־אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ וְעַל כָּל־שְׂכִיוֹת הַחֶמְדָּה:
טו וְשַׁח גַּבְהוּת הָאָדָם וְשֻׁפַּל רוּם אֲנָשִׁים וְנִשְׂגַּב יהוה לְבַדּוֹ בַּיּוֹם
טז הַהוּא: וְהָאֱלִילִים כָּלִיל יַחֲלֹף: וּבָאוּ בְּמְעָרוֹת צוּר וּבִמְחִלּוֹת
יז עָפָר מִפְּנֵי פַחַד יהוה וּמֵהֲדַר גְּאוֹנוֹ בְּקוּמוֹ לְעָרֹץ הָאָרֶץ: בַּיּוֹם
יח הַהוּא יַשְׁלִיךְ הָאָדָם אֶת אֱלִילֵי כַסְפּוֹ וְאֶת אֱלִילֵי זְהָבוֹ אֲשֶׁר־
יט עָשׂוּ־לוֹ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לַחְפֹּר פֹּרֹת וְלָעֲטַלֵּפִים: לָבוֹא בִּנְקִרֻּת
הַצֻּרִים וּבִסְעִפֵּי הַסְּלָעִים מִפְּנֵי פַחַד יהוה וּמֵהֲדַר גְּאוֹנוֹ בְּקוּמוֹ
כ לַעֲרֹץ הָאָרֶץ: חֲדֵלוּ לָכֶם מִן־הָאָדָם אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְּאַפּוֹ כִּי
בַּמֶּה נֶחְשָׁב הוּא: הִנֵּה | הָאָדוֹן יהוה צְבָאוֹת מֵסִיר מִירוּשָׁלִַם וּמִיהוּדָה מַשְׁעֵן וּמַשְׁעֶנֶת כָּל מִשְׁעַן־לֶחֶם
ב וְכָל מִשְׁעַן־מָיִם: גִּבּוֹר וְאִישׁ מִלְחָמָה שׁוֹפֵט וְנָבִיא וְקֹסֵם וְזָקֵן:
ג שַׂר־חֲמִשִּׁים וְנִשֹּׂא פָנִים וְיוֹעֵץ וְחָכָם חֲרָשִׁים וְנָבוֹן לָחַשׁ:
ד וְנָתַתִּי נְעָרִים שָׂרֵיהֶם וְתַעֲלוּלִים יִמְשְׁלוּ־בָם: וְנִגַּשׂ הָעָם אִישׁ
ה בְּאִישׁ וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ יִרְהֲבוּ הַנַּעַר בַּזָּקֵן וְהַנִּקְלֶה בַּנִּכְבָּד: כִּי־
יִתְפֹּשׂ אִישׁ בְּאָחִיו בֵּית אָבִיו שִׂמְלָה לָכָה קָצִין תִּהְיֶה־לָּנוּ
ו וְהַמִּכְשֹׁלָה הַזֹּאת תַּחַת יָדֶךָ: יִשָּׂא בַיּוֹם הַהוּא | לֵאמֹר לֹא־
אֶהְיֶה חֹבֵשׁ וּבְבֵיתִי אֵין לֶחֶם וְאֵין שִׂמְלָה לֹא תָשִׂימוּנִי קָצִין
ז עָם: כִּי כָשְׁלָה יְרוּשָׁלִַם וִיהוּדָה נָפָל כִּי־לְשׁוֹנָם וּמַעַלְלֵיהֶם
אֶל־יהוה לַמְרוֹת עֵינֵי כְבוֹדוֹ: הַכָּרַת פְּנֵיהֶם עָנְתָה בָּם וְחַטָּאתָם
כְּסְדֹם הִגִּידוּ לֹא כִחֲדוּ אוי לְנַפְשָׁם כִּי־גָמְלוּ לָהֶם רָעָה:
ט אִמְרוּ צַדִּיק כִּי־טוֹב כִּי־פְרִי מַעַלְלֵיהֶם יֹאכֵלוּ:

3. ב׳ דברים ט׳

אל״ר יוחנן משום ר״ש בן יוחי כל אדם
שיש בו נפש דרוחה כאילו עובר עבודת כוכבים כתיב הכא ״תועבת ה׳ כל גבה
לב וכתיב התם ״ולא תביא תועבה אל ביתך״ רבי יוחנן דרוחה אמר ״כאילו הי
ספר בעיקר שנאמר ״רום לבבך ושכחת את ה׳ אלהיך״ ר״ א דאמר בר תניא
אמר כאילו בא על כל הערוות האל ונו׳ עולא אמר כאילו בנה במה שנאמר ״והיו לחטא
את כל הערוות האל ונו׳ עולא אמר כאילו בנה במה שנאמר ״והיו לחטא לבית
מן הארם אשר נשמה באמר מי במה נחשב הוא אל תיקרי במה אלא במה׳

4. ... אין משומעין לו שאני הבא דהא שמואל ובית דינו
קיים מ״מ קשיא הבא הרגינו (חולין פה) כל
כבודה בת מלך פנימה במעבדא אמרי ואי תימא
רבי יצחק אמר קרא (בראשית יז) ויאמרו אלו איה
שרה אשתך ויאמר הנה באהל ו׳

אמר ליה רואג הארוחי עד שאתה משאיל
עליו אם הגן הוא למלכות אם לאו שאל עליו
אם ראוי לבא בקהל אם לאו משום דקא אתי
מדות המואביה א״ל אבנר תרגינא עמוני ולא
עמונית מואבי ולא מואבית אלא מעתה ממזר
ולא ממזרת ממזר כתיב [מום יד] מצרי ולא
מצריה שאני הבא דמפרש מעמא דקרא (דברים כג) על דבר אשר לא קדמו
אתכם בלחם ובמים דרכו של איש לקדם ולא דרכה של אשה לקדם לקראת אנשים
אנשים ונשים לקראת נשים אישתיק מר ויאמר המלך שאל אתה בן מי זה העלם התם קרי ליה נער והכא
קרי ליה עלם הכי קאמר ליה הלכה זו נתעלמה ממך צא ושאל בבית המדרש שאל אמרו ליה עמוני
ולא עמונית מואבי ולא מואבית [דואג] כל הני קשייתא אישתיקו בעי לאברהמי
עליה מר (ש״ב יז) ועמשא בן איש ושמו יתרא הישראלי אשר בא אל אביגיל בת נחש וכתיב (דברי הימים א׳ ב) יתר(א)
הישמעאלי אטר רבא כלסר שתר חרבו בישמעאל ואמר כל מי שאתו שמע הלכה זו ידקר ברחב
כך מקובלני מבית דינו של שמואל הרמתי עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית׳ ומי מתימן הא
אשר רבי אבא אמר רב כל תיה שנטורה הלכה ובא אם קדם מעשה אמרה שומעין לו ואם לא ...

5. מאמר מרפו תשיבך
ה׳ אמר מרפו עקבות משיחך׳ לא
אתפרקן הוי קלא למלו מיכתיב ככל
דהא לא קא דרים כיה מידי ונרלה
למולי שכן נכתב בספרים המלה
כמו שמים בפ׳ אחמרן דסוכה (דף
מו:) בעקבות המשיח מלפא יסגא
ולמטו פירום זה על בעקבות שהא
לסון סוף כמו אחר מרפו עקבות
משיחך׳ כיס אומר׳ מקום שמלמידי
הסמים מתעסדין שם לגמוד תורה׳
ר״ג ותגבלן. מקום שמנו כך יסמומים
ואמרי הגבול׳ אמרי גבול מרך ישראל
ליל לאמר־מזמ סנהדרין׳ בפני כלב׳
דמיין ממש לכלב מ״ר ליל בפני
הכלב שלא יסבריסו זה מזה׳ משמולל
על הכרים׳ כל העולה לאמרין עליו
שוטה הוא היינו מממולל לשון שטות׳
כמו מוליד יועלים שולל (שוה יב)׳

ליא נערים
עלבינו פני זקנים׳ כלומר יחפרו
ובייגו לאחם׳ וזקנים יעמדו בפני
הנערים׳ לכבדם והיינו דלמרינן
(נסמוס ל׳ מב:) בעקבות המשיח
מלפא יסגא׳ בת קמה בלמה׳
לחרפה ולביישם׳ טיוקר ישוא׳ שלא
יכבדו זה לזה זה יקר כבוד ליל
ויקר ישוא מכובד שבהן יהא עוזקן
ורמיל׳ מ״ל׳

6. ״ אמר ר׳ יהושע בן לוי״ ״ ר׳ יוסי אומר״ ״ ר׳ אליעזר״ ״ ר׳ עקיבא״

... מעלת בהרים של עזרא ונחמיה, מעלה־
בבל. אתה, איוב, בשעדר ובהשפעתך יסלת להחיש את
תהליך שיבת הארץ ובנין בית־המקדש. ברם, אוזך אטומה
היתה ולא קלטת את הזעקה ההיסטורית של האומה. לא
יצאת בשערת־מחאה נגד הסנבלטים, השומרונים ושאר
שונאי־ישראל אשר רצו להחריב את הישוב ולכבות את זיק
התקוה האחרון של עם זה. מה עשיה שעולי הגולה
קראו מעמקי־סבל ואיום: ״ישבל כח הסבל והעפר הרבה
ואתנו לא נוכל לבנות בחומה״? ישבת בחיטוקיידים! לא
השתתפת בסבלם של הלוחמים למען היהדות, ארץ ישראל
והגאולה, משולם לא רבאת קרבן אחד לטובתם. רק
לשלומך ושובתך ואנת כל הימים, ריק למענך הוכפלת
והעליתו עולות״

347

הקנייה אומר לחברי איוב: ״עתה קחו לכם שבעה פרים
ושבעה אילים ולכו אל עבדי איוב והעליתם עולה בעדכם
איוב עבדי יתפלל עליכם״. הנני מנסה את איוב עוד הפעם.
יתכן גם בסופנו, חיודע הוא להתגלל עתה על רוחלה
ולהשיב תוף מבלבל? הלמד דברי־מה בשעת מרגעות וחרוך
אף? האם סיגל לעצמו מסמע חדשה של הגמולה הסולת
והמקיפה את הרגש? אם יתחזק בעיבוי, אז תבוא מאלהו
מנו גאולתכם — ״כי אם פרין אשאר״. אז תדע, כי איוב
נפדה מן הסיבר האפיאיסטי ונכנס לסרחב הסיסטמטי עם
הצינה. ההרפטרטיה לזולת, וכי אחהבולת הוסקה,
בבקומה חובעת ההתחברות. הפלא הגדול אחריכ, איוב
עמד בתאום על שיבר של הגמולה ההיסודית. הוא גילה בשעה
אחת את לשון הרבים, את מדת־הסיבה הקטומפת את האדם
מרשות־היחיד לרשות־הרבים. הוא אחתל לחיות את הייה
הכלל, לאמוד את מסאיביו, בהתאבל על אסונו ולשיחת
בשמחתו. ישוריאיבה מצאו את הקיומה האמיתי בהתלבר
מן הרסיבר שהיה נתון בו, ואחת אלתים שכבר, ״יהה״ שב את
שבות איוב בהתנבלבן בשר ודמו״.

7. ״ואומרו בארבע הדעיר מקום תאנתו היא
ארץ הקדושה אשר ה׳ אלהיך נותן לך שהוא
תאב מתי תפקד העיר היונה (צפני ג׳) המנדת
הלבבות, ויצו ה׳ לכל איש ישראל שלא יאמץ
את לבבו וגו׳ אלא יתחזק בכל עז ותעצמות
למלאות חשק האחד המיחד, כי באמצעות
מעשה בני אדם ובפרט בפעולות הצדקה הקריב
ישעני (יז) בצדקה תכונני, ובמר אמר מאתיך
האמיץ פרוש משבת אתיך האביון הדיעו
שיעריך אדם כדעתו שהמעשה הוא לחכלית
דבר זה של כשיתי ה׳ שמו היום:

8. תלמוד בבלי מגילה יז:

מוב לבמים ורע לבריות זהו מיק שלמו טוב, קנה
כיון דרע לבריות מ״ב מינו מוב לבמים, ומדרבנן
לבי״ם קפיד על עניומים שבין אדם לחבירו מפי מעבירות
שבין אדם למקום, וכ״ל בס״ד, מ״ם רע לבריות אין מכוסה
שמועה בדברים שבין אדם לחבירו, שאינו מזיק לבריות מו
מומם מו מוכיח ומזומן, מלא הכונה הוא שמלמד קטנוריית
על הבריות, ומינו מלמד זכות, ולא מיחא ליה לקב״ם שבאדם
ילמד מוכם על ישראל, לא ולמד מענין אלוהו זכר לטוב
מחיל ותמר על ישראל כי עזכו בריתיך בענם, ולכן זה
המלמד מוכם של ישראל תע״ם שסות מתקנא קנאת הדם
נקנא רע לבריות, אבל המלמד זכות על ישראל זה נקנא
מוב לבריות

9. מתנות אביון, מלאכת הגאולה

א. ״הגני״ הוא לשון ענוה חריזותא). כי העניו הוא זריז.

ח. הגאוה מסבבת עצלותו).

ט. הגאוה היא הטפשות היותר גדולה).

ז. הגאוה פוגמת את הרצון. וכיון שהרצון פגום אין מקום לכל טוב לנוחו)

ו. כשאדם מכיר שהוא מתגאה הוא רפואה לתיקון הגאוה.

יא. הגאוה היא בעצמה עונש נוראה).

יב. מי שמתאמץ לזכות להסרת הגאוה מלבבו יזכה לאהבת ארץ־ישראל

יג. האוהב את ארץ־ישראל באמת יזכה לשנא את הגאוה.

www.machonmeir.org.il ערוץ מאיר - הערוץ שלי ליהדות